



ภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลห้วยโป่ง

ภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลห้วยโป่ง

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอื่นๆ เช่นการทำอาหาร

ขนมจีนขาว

นางสาวธวัชรรัตน์ แก้วพิกุลชัยรัตน์ บ้านเลขที่ ๑๖๙ หมู่ที่ ๓ (ทางเขาวัดเขาวงพระจันทร์)
ต.ห้วยโป่ง อ.โคกสำโรง จ.ลพบุรีโทรศัพท์ ๐๓๖-๖๕๐๐๗๓ และ ๐๖๑-๖๗๕๔๕๔๕

ความเป็นมา

การทำขนมจีนขาวได้เริ่มทำขนมจีนขายในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยจำหน่ายในเขตอำเภอโคกสำโรง มีคนงานในการทำขนมจีนประมาณ ๗ คน และเริ่มขยายพื้นที่จำหน่ายขนมจีนในจังหวัดลพบุรี สิงห์บุรี สระบุรี อ่างทอง และในปี ๒๕๖๐ มีการปรับปรุงโรงงานขนมจีนเพื่อเพิ่มกำลังการผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการ ปัจจุบันสามารถการผลิตขนมจีนจำหน่ายได้วันละ ๕,๐๐๐ กิโลกรัม

ขั้นตอนการทำขนมจีน



วัตถุดิบในการผลิตขนมจีนคือแป้งหมักสำเร็จรูป



นำแป้งหมักสำเร็จมาต้ม



จากนั้นนำมาเข้าเครื่องนวดแป้งและบีบแป้งเป็นเส้นขนมจีนลงในรางน้ำ



เมื่อเส้นขนมจีนสุกให้ตักขึ้น



นำเส้นขนมจีนที่ตักขึ้นจากหม้อต้มมาใส่ในน้ำเย็น



ทำการจับเส้นขนมจีนให้เป็นหัวๆ สามารถทำได้ทั้งหัวเล็กและหัวใหญ่



บรรจุเส้นขนมจีนลงในตะกร้าพลาสติกแล้วแลบด้วยพลาสติกใส



ขนมจิ้นที่พร้อมรับประทานหรือการจัดส่งไปยังตลาดและขายปลีก



โรงขนมจิ้นเขาวง

ภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลห้วยโป่ง

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเกษตรกรรม

สวนลำไยห้วยโป่ง

นางบัวทอง น้อยเจริญ หมู่ที่ ๑๐ (ทางเขาวัดเขาวงพระจันทร์) ต.ห้วยโป่ง อ.โคกสำโรง จ.ลพบุรี
โทรศัพท์ ๐๓๖-๖๕๐๐๗๓ และ ๐๖๑-๖๗๕๔๕๔๕

ความเป็นมา

คุณยายบัวทองได้ทำสวนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ปลูกพืชหลากหลายอย่างปลูกผักสวนครัว และปลูกต้นลำไยสลับกับต้นมะม่วงบนพื้นที่ประมาณ ๓๕ ไร่ คุณยายบัวทองเป็นแบบอย่างเกษตรกรที่มีความขยันขันแข็ง ใช้จ่ายเป็นประหยัด ทำให้คุณยายมีผลผลิตทางเกษตรเหลือกินจนสามารถนำไปจำหน่ายได้ทุกวันนอกจากนี้ สวนคุณยายบัวทองยังชื่อเสียงด้านการปลูกลำไยแล้วได้ผลผลิตซึ่งสามารถทำให้ลำไยจนออกผลทั้งในฤดูและนอกฤดูและเป็นที่รู้จักทั้งในจังหวัดลพบุรีและจังหวัดอื่นๆ

แผนที่







ภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลห้วยโป่ง

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรม

ทำด้ามไม้ลาย

ความเป็นมา

จากอดีตจนถึงปัจจุบันชาวบ้านตำบลห้วยโป่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำการเกษตร เลี้ยงสัตว์ เมื่อหลังจากหมดฤดูกาลทำการเกษตรครอบครัว มีอาชีพเสริม คือ การทำด้ามไม้ลายหลังจากหมดช่วงฤดูกาลเกษตร เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อเสียงและสร้างรายได้ให้กับชาวบ้าน เป็นทั้งอาชีพหลักและอาชีพเสริมซึ่งเป็นที่ยอมรับกันมากของชาวบ้าน การทำด้ามไม้ลายของชาวบ้านตำบลห้วยโป่งได้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ของปู่ ย่า ตา ยาย ในการทำด้ามไม้ลายที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวตำบลห้วยโป่งโดยมีวัสดุอุปกรณ์ขั้นตอนและวิธีการทำมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วัสดุและอุปกรณ์ขั้นตอนการทำความสะอาดประกอบด้วย

๑. ไม้ไผ่ลวก จะมีลักษณะสีเขียวเข้ม มีตาและข้ออยู่ที่ลำไม้ไผ่ ๓ - ๖ ข้อต่อหนึ่งลำ ขนาดด้ามของด้ามไม้กวาด(ไม้ไผ่) มีความยาว ๗๐ ซม.กว้างจุดศูนย์กลางประมาณ ๑๕ - ๒๐ มม.
๒. มีดสำหรับเกลาทำความสะอาดด้ามไม้ไผ่ (ขนาดเท่าไรก็ได้แล้วแต่ความถนัด)
๓. กระจาดทรายอย่างหยาบ (สำหรับทำการขัดถูทำความสะอาด)
๔. ทรายหยาบ (สำหรับทำการขัดถูทำความสะอาด)
๕. ผงซักฟอก (สำหรับการขัดถูทำความสะอาด)
๖. น้ำ (สำหรับล้างทำความสะอาด)
๗. อ่างคอนกรีต กว้าง ๖๐ สูง ๔๐ ซม.
๘. กระละมังพลาสติก (สำหรับใส่ทรายเพื่อขัดถูด้ามไม้ไผ่)

วัสดุและอุปกรณ์ขั้นตอนการทำลวดลายประกอบด้วย

๑. เตากลั่นสำหรับหุงต้มมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางอยู่ที่ ๒๐ ซม.
๒. เหล็กเส้นยาว ๓๐ ซม. กว้าง ๑ ซม.
๓. เหล็กทองแดงหมุนรอบเหล็กเส้น ๒ รอบ (จากเหล็กเส้น ข้อ ๒)
๔. ถ่าน (สำหรับทำความร้อนในการเผาเหล็กทองแดงให้มีความร้อน)
๕. พัดลม (สำหรับพัดเพิ่มความร้อน)
๖. เหล็กค้ำถ่าน
๗. ถุงมือและผ้าปิดหน้าสำหรับป้องกันความร้อน

ขั้นตอนและวิธีการทำลวดลายด้ามไม้กวาดที่เป็นเอกลักษณ์พิเศษ

๑. นำไม้ไผ่ลวกมาทำความสะอาดขั้นแรกด้วยการเกลาไม้ไผ่ลวกเอาเปลือกไม้ ออก
๒. นำไม้ไผ่ลวกที่ได้นำมาขัดถูขี้นลง ด้วยกระจาดทรายอย่างหยาบและทราย ๑ กำมือ และใส่ ผงซักฟอก ๑ ช้อนโต๊ะ น้ำ ๒ ชัน
๓. จากขั้นตอนข้อ ๒ ให้นำไม้ไผ่ที่ขัดถูเรียบร้อยแล้วนำไปใส่อ่างคอนกรีตที่เตรียมไว้แล้วล้างด้วยน้ำ สะอาด ๒ ครั้ง
๔. นำไม้ไผ่ที่ทำความสะอาดแล้วผึ่งแดดให้แห้ง ๘ ชั่วโมง แล้วเก็บไม้ไผ่เข้าที่รมมัดแยกไว้ มัดละ ๑๐๐ ลำ
๕. ก่อไฟในเตากลั่นพอถ่านเริ่มแดงและมีความร้อนให้นำเหล็กทองแดงสวมใส่เหล็กเส้นไว้ตรงกลาง แล้วนำไปวางไว้ตรงกลางเตากลั่นที่เตรียมความร้อนไว้

๖. การทำลวดลายด้ามไม้กวาดที่เป็นเอกลักษณ์ มีอยู่สองลาย คือ ลายกล้วยหอม และลายเลขแปด
ให้น้ำไม้ไผ่ ๑ ลำ วางไว้ตรงกลางเหล็กทองแดงโดยหมุนทำลายที่ปลายไม้ไผ่ก่อนแล้วไล่ระดับมาที่
ตรงกลางลำและปลายไม้ไผ่ (วิธีการทำลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะบุคคลที่มีความสวยงาม
แตกต่างกัน)



ขั้นตอนการทำความสะอาดไม้ไผ่



ขั้นตอนการทำลวดลาย



หลังจากทำลวดลายเสร็จแล้วมัดรวมกันเพื่อส่งขาย

ภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลห้วยโป่ง

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรม

ไม้กวาดดอกหญ้า

นางยุพิน พุฒสุข บ้านเลขที่ ๔๐ หมู่ที่ ๒ ต.ห้วยโป่ง อ.โคกสำโรง จ.ลพบุรี โทรศัพท์ ๐๓๖-๖๕๐๐๗๓ และ ๐๖๑-๖๗๕๔๕๔๕

ความเป็นมา

เมื่อมีการทำด้ามไม้ลาย ชาวบ้านจึงรวมกลุ่มกันทำไม้กวาดดอกหญ้าเพื่อจำหน่ายเป็นเสริมรายได้ให้ครอบครัว ซึ่งปัจจุบันมีบ้านที่ทำไม้กวาดดอกหญ้าเหลือไม่ถึง ๑๐ ครัวเรือน ซึ่งไม้กวาดดอกหญ้าที่ผลิตได้จะผลิตตามผู้ซื้อสั่ง โดยไม้กวาดดอกหญ้าของชาวบ้านได้รับความนิยมเนื่องจากมีความทนทานและสวยงาม

ขั้นตอนการทำไม้กวาด

- ๑) นำดอกหญ้าปริมาณ ๑ กำมือ มัดไทเปนวนกลม
- ๒) นำเข็มเย็บกระสอบ ซึ่งร้อยเชือกไว้แล้วแทงเขตรกลางมัดดอกหญ้า แล้วถักขึ้นลงแบบหางปลา ไทได้ ๓ ชั้น พร้อมจัดดอกหญ้าให้มีลักษณะแบน
- ๔) ตัดโคนดอกหญ้าให้เสมอกัน
- ๕) นำตามไม้ไผ่เจาะรูที่หัวไว้สำหรับห้อยเชือกและเจาะรูตรงปลายนำมาขัดด้วยก้อนจากนั้นเสียบเขตรกลางมัดดอกหญ้า
- ๖) นำเชือกมัดดอกหญ้าไว้ด้วยกัน โดยนำเชือกมาสอดตรงรูที่เจาะ เพื่อป้องกันไม่ให้ดอกหญ้าออกจากกัน
- ๗) เมื่อนำมามัดรวมเรียบร้อยสวยงามแล้วให้หาชั้นเคลือบติดแข็งแรงทนทาน





ภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลห้วยโป่ง

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปกรรม

การแกะสลักรากไม้

พระอธิการทวีทย์ จารุณโณ วัดสระพรานพุด หมู่ที่ ๑๑ ตำบลห้วยโป่ง อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี

ความเป็นมา

บ้านสระพรานพุดเดิมมีลักษณะเป็นป่าเก่ามีต้นไม้จำนวนมาก ต่อมาชาวบ้านได้ถากถางป่าเพื่อทำพื้นที่ในการเพาะปลูกกันมาก ทำให้ต้นไม้ถูกตัดโคนมีเศษต่อไม้ รากไม้เหลืออยู่ตามไร่นาของชาวบ้าน บางส่วนนำรากไม้มาไว้ที่วัดสระพรานพุด เจ้าอาวาสวัดสระพรานพุดท่านมีความสนใจที่จะนำรากไม้มาประดิษฐ์เป็นของตกแต่งจึงได้ศึกษาวิธีการแกะสลักรากไม้เป็นสามมิติจาก ช่างยูทูบ โดยแบบการแกะสลักเป็นแนวธรรมชาติ ต้นไม้ บ้านเรือน

ขั้นตอนการทำไมกวาด

- ๑) นำรากไม้ ต่อไม้มาแล้วความสะอาด และตากแดดให้แห้ง
- ๒) นำกระดาษมาขัดผิวรากไม้ให้ทั่ว
- ๔) เริ่มแกะรูปภาพ ตามจินตนาการเพื่อให้เข้าลักษณะของรากไม้
- ๕) การแกะสลักไม่สามารถกำหนดเวลาได้แน่นอนเนื่องจากใช้เวลาส่วนใหญ่แกะช่วงกลางคืน





เครื่องมือแกะสลัก





ภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลห้วยโป่ง

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอุตสาหกรรม

การหล่อหอยโข่งเครื่องสูบน้ำ

นายสุเทพ ทองแถม บ้านเลขที่ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

ความเป็นมา

นายสุเทพ ทองแถม เคยเป็นลูกจ้างร้านหล่อหอยโข่งเครื่องสูบน้ำแถวเยาวราช กรุงเทพฯ ฯ ตั้งแต่อายุ ๑๖ ปี จนกระทั่งอายุ ๒๖ ปี แต่งงานจึงได้ย้ายมาอยู่หมู่ที่ ๑๒ ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรีและประกอบอาชีพโรงหล่อหอยโข่งเครื่องสูบน้ำ

ขั้นตอน การเตรียมแม่พิมพ์ทั้ง ๓ แบบให้พร้อม

แม่พิมพ์แบบกระบะไม้

แม่พิมพ์แบบทราย

แม่พิมพ์แบบเครื่อง



ขั้นตอนเตรียมแม่พิมพ์ แบบกระบะไม้เป็นขั้นตอนที่ใช้เวลามากที่สุด



ขั้นตอน นำเศษอะลูมิเนียมเก่ามาหลอมให้ละลายในเตาโดยใช้น้ำมันเครื่องเก่าต้ม



ขั้นตอนการนำอะลูมิเนียมที่ต้มจนหลอมละลายเป็นน้ำมาเทใส่แม่พิมพ์ที่เตรียมทั้ง ๓ แบบทิ้งไว้ ๑๐ นาทีจึงแกะออก
จากแม่พิมพ์

ขั้นตอนการนำส่วนของหอยโข่งเครื่องสูบน้ำทั้ง ๓ ชิ้น มาขัดเจียให้สวยงามแล้วมาประกอบเข้าด้วยกัน



ขั้นตอนการประกอบหอยโข่งเข้ากับท่อสูบน้ำแล้วพ่นสีและพร้อมส่งให้กับรายขายอุปกรณ์การเกษตร

